

Цифровий код проекту «А4, Кулькова ручка»

Мистецтво - вираження найглибших думок найпростішим способом.
(А. Ейнштейн)

10. 500. 4000. 4. 82 — це не безглуздий набір цифр, а код. Зрозумілий для тих, хто знає про особливу подію, яка відбувається у Києві декілька років поспіль напередодні Нового року.

Отже, почнемо розшифровку з 10. Саме стільки існує мистецький проект «А4, Кулькова ручка», який народився у 2006 році у галереї “Карась”. Конкурс малюнків започаткував Євген Карась і до цього проекту активно долучились відомі майстри та талановита молодь: Микола Кривенко, Вінні Реунов, Тіберій Сільваші, Влада Ралко, Володимир Будніков, Анатолій Криволап, Олександр Ройтбурд, Олександр Бабак, Стас Волязовський, Олексій Аполлонов, Ілля Ісупов та ін.

Ідея, що визначила обличчя цього конкурсу - поєднання елітарності мистецького твору та банальності засобів його створення. За умовами, художники мають використовувати лише кулькову ручку та офісний папір А4. І ще одна умова — надсилати твори на конкурс може будь-хто, хто вважає себе митцем. І який же результат таких умов, жорсткого обмеження у засобах та повної свободи самовираження? Переходимо до другої цифри.

500. За роки існування проекту у ньому прийняло участь більше, ніж 500 авторів. Що це означає? У англійській мові є надзвичайно влучне словосполучення *diversity art*, яке можна перекласти як “мистецтво різноманіття”.

Чи можливе різноманіття ідей при використанні мінімуму засобів? Так, промовисто свідчать твори колекції. Якщо художник торкається аркуша, він має знати, як вести лінію, щоб вона “потрапила у ціль” і дала життя новій реальності - художній, щоб закодувала реальні об’єкти як художні знаки. І поєднання всіх цих художніх світовиражень через білий аркуш і темну пасту може ілюструвати мистецький розвиток всієї країни, виокремлювати теми, що найбільш вагомі для сучасників.

Всі стилі — поп-арт, абстракція, сюрреалізм, гіперреалізм, реалізм — поєднуються на стіні виставкового залу, як на величезному полотні. Мінімалістичність майже пустих аркушів з декількома лініями та швидкі скетчі природньо співіснують з бароковою надлишковістю тих творів, де автори використовують кожен міліметр паперу та фотореалістичними зображеннями. Так формується збірний портрет сучасності, де пасторальні сільські пейзажі межують з рефлексіями на події у Алеппо.

Наступна цифра - 4000. Приблизно стільки малюнків зараз налічує колекція галереї. Такого зібрання немає у жодному світовому музеї. І серед цих малюнків — твори як професійних художників, письменників, поетів, архітекторів, так і аматорів. Умова конкурсу “ручка+аркуш”, що розмиває грань між професійним мистецтвом та аматорським, виглядає як перформанс “Боги спускаються з Олімпу і беруть просту ручку до рук”. Це дає розуміння, що для вираження себе через мистецтво достатньо мати лише талант та бажання, а не набір фарб за ціною крила літака чи пензлі з хутра мангуста.

І дві останні цифри — це 4 та 82. “Ніщо так не плутає поняття про мистецтво, як визнання авторитетів” казав Л. Толстой. Наслідкування тих, хто вже досяг вершин у мистецтві веде лише до множення ерзаців дійсності, закостенілості та стагнації. Ці цифри на початку абзацу — про однакові можливості, про те, що перед чистим холстом (чи то пак аркушем офісного паперу) усі рівні, як ті, що лише починають свій шлях, так і ті, хто має певні успіхи. І дитина 4-х років (саме стільки наймолодшому учаснику конкурсу) і 82-річний дідусь, що теж

надіслав свою роботу.

Мінімум творчих засобів змушують концентрувати увагу на змісті. Лаконізм, як один з найпопулярніших кодів сучасності, що прагне до спрощення, але в той же час вимагає максимальної якості ідеї, створює саме ті умови, що шукає сучасна людина.

Якщо використати аналогію з поглядом на світ через камеру айфону — ми можемо розглядати стіну галереї, на якій закріплено аркуші, як адаптивний дизайн з безліччю маленьких блоків. Хтось вихопить лише декілька, а хтось — охопить усе різноманіття. Але кожен отримує те, що потрібно і актуально саме йому.